

Raadsinformatiebrief

Kenmerk Z20/063053 / D - 112129

Datum B&W-vergadering dinsdag 14 december 2021

Portefeuillehouder(s) A.M.C. Bruijsten - van de Berg

Onderwerp
Armoedebeleid 2020-2025, stand van zaken per december 2021

Samenvatting

Middels voorliggende raadsinformatiebrief informeert het college de raad over de voortgang van de acties zoals omschreven in het in december 2019 vastgestelde beleidsplan 'Armoedebeleid 2020-2025'. In het door uw raad vastgestelde armoedebeleid zijn de volgende speerpunten vastgesteld:

- Preventie en vroegsignalering
- Uitbreiding aanbod ondersteuning voor mensen met een laag inkomen
- Verbetering toegankelijkheid van voorzieningen en regeling
- Bestrijding kinderarmoede

Financiële consequenties

De huidige middelen in de begroting zijn taak- en kaderstellend bij de uitvoering van de beleidsnota (FCL 6614000/ ECL42370). Hier is in totaal een bedrag van € 101.473 voor beschikbaar in 2022.

Juridische consequenties

Niet van toepassing

Achtergrond / geschiedenis

Op 18 december 2019 heeft uw raad het beleidsplan 'Elkaar kennen is de basis, samenwerken een voorwaarde', Armoedebeleid 2020-2025 vastgesteld. Het jaar 2021 is een bewogen periode geweest, waarin het coronavirus een hoofdrol vertolkt. Desondanks is dit geen beletsel geweest om met de genoemde speerpunten uit het armoedebeleid aan de slag te gaan. Middels deze raadsinformatiebrief wordt u geïnformeerd over de speerpunten en bijbehorende acties.

Toelichting

Speerpunt: Preventie en vroegsignalering

Actie 1. Implementatie methodiek Vroegsignalering van schulden.

De methodiek Vroegsignalering van schulden is volledig geïmplementeerd sinds november 2020. Dit betekent dat signaalpartners (woningcorporaties, energiebedrijven, ziektekostenverzekeraars) een melding maken in het programma Inforing als er op een adres een betaalachterstand ontstaat. Momenteel sluiten nog steeds meer nieuwe partijen aan middels ondertekening van het

convenant. Zij verbinden zich daarmee aan de Vroegsignalerings-methodiek en mogen bepaalde gegevens delen. Het komt erop neer dat er vanuit nog meer verschillende partners meldingen worden gedaan in Inforing, waardoor signalen van mogelijke geldproblemen sneller kunnen worden gesignaleerd. Medio november 2021 zijn er 40 signaalpartners verbonden.

Met elke melding gaan we aan de slag. Er vinden gerichte vervolgacties plaats, afhankelijk van de melding. Hierin maken we onderscheid tussen een enkelvoudig signaal (er is één betalingsachterstand) of een match (er zijn op een adres twee of meer betalingsachterstanden).

- Bij een *enkelvoudig signaal* ontving de schuldenaar voorheen een brief of telefoontje waarin verwezen wordt naar de hulp die de gemeente en haar partners kan bieden op financieel gebied. Sinds november 2021 hanteert de gemeente geanonimiseerde kaartjes welke in een envelop bij de mensen op de mat vallen. De kaart verwijst naar het Sociaal Wijkteam welke misschien de vraag zelf kan beantwoorden, en anders in staat is om de schuldenaar door te verwijzen naar een geschikte partner om erge(re) financiële problemen te voorkomen. Denk hierbij aan PLANgroep, Algemeen Maatschappelijk Werk of Menswel. Wat deze instanties kunnen betekenen, is op onze website te vinden.
- Bij een *match* is er sprake van meervoudige meldingen van betalingsachterstanden (twee of meer). Dit is alarmerender en hier kiezen we dan ook voor een andere aanpak. Het AMW gaat hierbij, al dan niet aangekondigd, op huisbezoek. Dit komt gelukkig niet zo vaak voor. Tot oktober 2021 is AMW-ML slechts twee keer op huisbezoek gegaan naar aanleiding van een match. Zo wordt er geprobeerd direct persoonlijk contact te leggen met de schuldenaar. Deze actieve manier van dienstverlening zorgt ervoor dat er direct hulp geboden wordt en er sneller afspraken gemaakt kunnen worden. Of de schuldenaar thuis is of niet; er wordt hoe dan ook een kaartje met contactgegevens achtergelaten. Het liefst in de hand, anders in de brievenbus. Ook hiervoor zijn kaartjes ontwikkeld.
- Binnen vroegsignalering van schulden is er extra aandacht voor de melding wanneer er kinderen woonachtig zijn op het adres. Ook kan er bij hoge betalingsachterstanden voor gekozen worden om op huisbezoek te gaan.

Sinds de start zijn er in totaal 541 meldingen gedaan door de signaalpartners tot en met medio november 2021. Op alle signalen is actie uitgevoerd. Er zijn 11 inwoners geweest die zich met de brief hebben gemeld bij het Sociaal Wijkteam en vervolgens zijn doorverwezen naar passende mogelijkheden. In de doorontwikkeling gaan we onderzoeken hoe effectief te acteren bij recidive-signalen. Momenteel zijn we samen met onze partners de huidige werkwijze aan het evalueren. Daarnaast gaan binnenkort twee langlopende proeven van start om nog meer schulden zo vroeg mogelijk in beeld te krijgen. Een daarvan is met het BsGW om ook hier in een vroeg stadium te kunnen acteren. Gemeente Echt-Susteren neemt hieraan deel, als een van de tien gemeenten. Daarnaast gaan andere gemeenten experimenteren met hypotheekverstrekkers als signaalpartners. We blijven deze ontwikkelingen binnen de Vroegsignalering volgen.

Actie 2. Halfjaarlijks overleg

Het structurele half jaarlijkse overleg heeft niet plaats (kunnen) vinden. Uit navraag bij verscheidene partners blijkt dat er inmiddels goede contacten zijn en de onderlinge communicatie goed verloopt. Partners en instanties weten van elkaar af en weten elkaar te vinden. Dat komt doordat een aantal partners bij reguliere overleggen aanschuiven en zo blijft de band bestaan. Daarom komt deze actie in de volgende Raadsinformatiebrief niet meer terug.

Bij vragen en onduidelijkheden is de gemeente Echt-Susteren het centrale aanspreekpunt. Alle partners kunnen bij ons terecht met vragen over het brede onderwerp 'armoede'. Waar nodig brengen wij partijen met elkaar in contact.

We willen ons de komende tijd richten op het bereiken van de doelgroep en daarbij hebben we de partners hard nodig. Hierbij wordt ook gedacht aan verenigingen, scholen, huisartsen. We onderzoeken de mogelijkheden. De halfjaarlijkse overleggen zoals gepland vervallen hiermee

omdat we tussentijds de contacten anders inrichten en intensiveren. Om de doelgroep te bereiken, kunnen we niet zonder de partners.

Actie 3. Aanbieden van integrale en stress-sensitieve dienstverlening

In het armoedebeleid staan twee concrete acties benoemd die gericht zijn op integrale en stress-sensitieve dienstverlening, namelijk de methodiek de 'Omgekeerde Toets' en de aanpak stress-sensitieve benadering (mobility mentoring).

Omgekeerde toets: de medewerkers binnen het Servicecentrum-MER (SC-MER) Sociaal Domein zijn allemaal reeds getraind door Stimulansz op deze methodiek. In de praktijk wordt het regelmatig toegepast. Ook betrokken partners als PLANgroep en Algemeen Maatschappelijk Werk hanteren deze methodiek in de dienstverlening. Actie is afgerond. In de volgende Raadsinformatiebrief komt deze actie niet meer terug.

Stress-sensitieve benadering: Belangrijke partners zoals PLANgroep en Algemeen Maatschappelijk Werk werken reeds middels de stress-sensitieve benadering. Ook binnen de uitvoering van het SC-MER is aandacht voor de benadering. Hier zijn trainingen voor gegeven en staan terugkomdagen gepland. Het begrip Positieve Gezondheid is hiermee verbonden en ook hiervoor zijn reeds trainingen voor verzorgd afgelopen periode.

Speerpunt: Uitbreiding aanbod ondersteuning voor mensen met een laag inkomen

Actie 1: Uitbreiding en continuering Kind Pakket

De uitbreiding en continuering van het Kind Pakket (voor kinderen in minima-gezinnen) bestaat uit de volgende onderdelen:

1. Aanbieden van tweedehands fiets en refurbished laptop
2. Verjaardagsvouchers
3. Kinderkledingdagen
4. Studie begeleiding

Stand van zaken:

1. Aanbieden van tweedehands fiets en refurbished laptop: Dit betreft het eenmalig verstrekken van fiets en laptop zodra kinderen uit minima-gezinnen van de basis- naar de middelbare school gaan. De eerste uitgiftes hebben plaatsgevonden afgelopen zomer. Er is een goede, constructieve samenwerking ontstaan tussen St. Leergeld, Kringwinkel Infini en Cyclehub Limburg. Ook is de mogelijkheid onder de aandacht gebracht maatschappelijke partners zoals CJG, BJZ, GroupXL en jongerenwerk van Menswel. Tot dusver zijn er 9 fietsen aangevraagd. Uiteraard gaan we kijken hoe we de werkwijze kunnen verbeteren en meer kinderen kunnen bereiken en blij maken.

Dit geldt eveneens voor de mogelijkheden van de laptop. Dit loopt ook via de dienstverlening van St. Leergeld en worden vervolgens aan huis geleverd. Tot nog toe is er slechts eenmaal gebruik van gemaakt. Dat komt doordat veel scholen reeds zelf een laptop aanbieden. Dit telt als een voorliggende voorziening en dan kan er geen gebruik worden gemaakt van ons gemeentelijke aanbod. We onderzoeken constant hoe we de doelgroep beter kunnen bereiken zodat het gebruik gaat stijgen.

2. Verjaardagsvouchers: afgerond en gecontinueerd. Voor een bedrag van 150 euro kan een (kind uit een) minima-gezin een verjaardagsvoucher aanvragen en besteden bij St. Tiba Adventures, All-in Echt/Valdeludo, Zwembad In de Bandert, stichting KinderKOOKschool of bij St. Ponykamp 4 kids i.s.m. Royal Bioscoop Echt of i.s.m. Preuverie de Toren Pey. Ook sturen we proactief aan het begin van elk kalenderjaar naar alle gezinnen (met kinderen in leeftijd 5 tot 13 jaar) met een uitkering een voucher toe per post. In 2021 hebben tot medio november 34 kinderen hier gebruik

van gemaakt. Deze mogelijkheid wordt continue onder de aandacht gebracht bij belangrijke partners, zoals Studiekern, Stichting Leergeld en Jeugdfonds Sport en Cultuur.

3. Kinderkledingdagen: is gerealiseerd en wordt gecontinueerd in samenwerking met Kledingbank en SC-MER SD. Uiteindelijk hebben we, binnen de maatregelen, tweemaal een geslaagde kinderkledingdag georganiseerd in 2021. Er zijn twee keer ruim 90 kinderen die dagen geholpen aan geschikte kleding. In 2022 worden er wederom twee kinderkledingdagen georganiseerd.

4. Studie begeleiding: is gerealiseerd en wordt gecontinueerd. Omdat de tien studieplaatsen steeds snel ingevuld werden, was er een wachtlijst ontstaan. Daarop hebben we afgesproken de klas uit te breiden naar 15 leerlingen. In de tweede helft van 2021 is dit opgehoogd naar 17 leerlingen zodat de maximale capaciteit wordt benut. De dienstverlening heeft tijdelijk op afstand plaatsgevonden wegens corona, maar draait nu weer helemaal en naar behoren. Er vindt structureel overleg plaats tussen Studiekern en de gemeente.

Actie 2: Samenwerking Jeugdfonds Sport & Cultuur Limburg

Gerealiseerd. Per 1 januari 2021 geldt de nieuwe overeenkomst welke is opgesteld tussen de gemeente, St. Leergeld en Jeugdfonds Sport en Cultuur. Hierin is ook meegenomen de eerder genoemde verstrekking van laptop en fiets. De samenwerking is geformaliseerd en duurt tot 1 januari 2023. Regelmatig is er contact tussen Jeugdfonds Sport & Cultuur Limburg en de gemeente. Zodra het contract afloopt, wordt de samenwerking geëvalueerd en wordt er doorgekeken naar de toekomst. In 2021 zijn er t/m Q3 10 aanvragen met betrekking tot cultuur en 31 aanvragen voor sportactiviteiten goedgekeurd. Bij St. Leergeld zijn er 271 aanvragen toegekend en zijn er 87 unieke kinderen mee geholpen, tot aan medio november 2021. In 2022 gaan we meer aandacht schenken aan bovenstaande mogelijkheden door structureler informatie te verstrekken via de diverse kanalen van de gemeente. Denk hierbij aan artikelen in 't Waekblaad en het plaatsen van berichten op de sociale media kanalen van de gemeente Echt-Susteren. Daarnaast gaat de gemeente Echt-Susteren in gesprek met andere partijen, waaronder scholen en het lokale sportplatform, om mogelijkheden te bespreken om deze regelingen beter bij de doelgroep onder de aandacht te krijgen.

Actie 3: Aanpassing beslagvrije voet

Met ingang van 1 januari 2021 is de "Wet vereenvoudiging beslagvrije voet" in werking getreden. Met deze nieuwe wet is een standaard rekenwijze geïntroduceerd waarbij de beslagvrije voet op basis van landelijke broninformatie op uniforme wijze wordt berekend. Voor burgers met een inkomen op of onder bijstandsniveau bedraagt de beslagvrije voet 95% van het maandelijks inkomen. Dit wordt reeds toegepast in onze gemeente. Actie is afgerond. In de volgende Raadsinformatiebrief komt deze actie niet meer terug.

Speerpunt: verbetering toegankelijkheid van voorzieningen en regeling

Actie 1: Aanvulling van de sociale kaart

De bestaande sociale kaart wordt aangevuld en gecompleteerd met voorzieningen voor mensen in armoede. Deze sociale kaart kan benut worden door de inwoners en door de professionals. Inwoners krijgen zodoende adequate ondersteuning wanneer het werkveld op de hoogte is van het totale aanbod. Dit actiepunt wordt afgestemd in het brede Sociaal Domein waarbij er aandacht zal zijn voor voorzieningen/regelingen voor mensen in armoede. Het is een constant doorlopende actie.

Actie 2: Differentiatie doorvoeren in gemeente communicatie

Gemeentelijke communicatie dient qua stijl en instrumenten afgestemd te worden op de verschillende doelgroepen (ouderen, zelfstandigen, jongeren, etc.). Mensen moeten zich persoonlijk aangesproken voelen wanneer er gecommuniceerd wordt over bepaalde regelingen vanuit het minimabeleid.

Medewerkers zijn getraind op helder en gestructureerd schrijven waarbij ook aandacht is voor de doelgroep waar voor wordt geschreven. Daarnaast vind er bij communicatie uitingen altijd afstemming plaats met de afdeling communicatie. Zo proberen we gericht te schrijven en aansluiting bij de inwoner te vinden. Middels opfriscursussen wordt hier op ingezet. Dit is een constant doorlopende actie en hier is ruimte voor verbetering. De verbetering moet ervoor zorgen dat het bereik groeit.

Actie 3: Vervaardigen Geldkrant i.s.m. Nibud

De actie is afgerond. De Geldwijzer is ontwikkeld, afgedrukt en verspreid onder alle inwoners. Daarnaast zorgen we ervoor dat inwoners in 't Waekblaad regelmatig geattendeerd worden op de mogelijkheden van de armoedeverzoeken binnen onze gemeente. Actie is afgerond. In de volgende Raadsinformatiebrief komt deze actie niet meer terug.

Actie 4: Aandacht voor thema herkenning laaggeletterdheid

Binnen de toegang sociaal domein dient aandacht gevraagd te worden voor de herkenning van laaggeletterdheid. Het regionaal programma Volwasseneducatie en Laaggeletterdheid is vastgesteld eind 2020. Het afgelopen jaar is hard gewerkt aan een lokaal uitvoeringsplan en in september 2021 heeft de Adviesraad Sociaal Domein hierover positief geadviseerd. Inmiddels is het plan door het college vastgesteld. Onder leiding van de regionale coördinator gaan we aan de slag met de uitvoering, waarbij we indien mogelijk regionaal optrekken, en waar wenselijk lokaal acties uitzetten. In het uitvoeringsplan worden een drietal speerpunten, welke uiteenvallen in een aantal specifieke acties:

- Vanuit de gemeente breiden en spreiden we het netwerk uit
 - Implementatie Taalmeter
 - Lokaal Taalakkoord
- We creëren een passend en laagdrempelig aanbod
 - Aanbieden van laagdrempelig aanbod
 - Monitoren effecten op het aanbod
 - Activiteiten subsidiëren
- We maken mensen bewust van het belang van laaggeletterdheid
 - Eigen communicatie verbeteren
 - Urgentie aanpak laaggeletterdheid vergroten in breedte van samenleving
 - Kennissessie organiseren

Actie 5: Inzet ervaringsdeskundigen

Mensen zouden binnen de gemeente op informele locaties vrijblijvend hun verhaal moeten kunnen vertellen zonder dat hier meteen allerlei verplichtingen bij komen kijken. Op deze wijze houden ze zelf de regie en kunnen ze ondersteuning krijgen wanneer ze dat zelf wensen. De mogelijkheden moeten nog onderzocht worden. Een van de mogelijkheden is om met Werkplaats Financiën Sittard – Geleen – Born contact op te nemen en kijken hoe zij een en ander vormgeven. Zij hebben reeds laagdrempelige inlooppunten waar mensen die kampen met vragen of problemen op financieel gebied c.q. schulden/budgetten zich kunnen melden voor informatie, advies of ondersteuning.

Speerpunt: Bestrijding kinderarmoede

Actie 1: Benchmark Armoede en Schulden

Op deze wijze kan er jaarlijks de ontwikkeling gemonitord worden van de groep mensen in armoede binnen de onze gemeente. We nemen deel hieraan en deze actie is hiermee afgerond. De benchmark heeft altijd betrekking op het voorgaande afgeronde kalenderjaar. Ook dit jaar hebben we gegevens aangeleverd over 2020. De resultaten worden momenteel verwerkt, geanalyseerd en vervolgens gedeeld, waarna we inzicht krijgen in verschillende ontwikkelingen. Actie is afgerond. In de volgende Raadsinformatiebrief komt deze actie niet meer terug.

Actie 2: Uitbreiding regeling Kind Pakket

De uitbreiding van het Kind Pakket draagt bij aan de bestrijding van kinderarmoede. De stand van zaken is reeds benoemd in speerpunt 'Uitbreiding aanbod ondersteuning voor mensen met een laag inkomen' bij actie 1. Deze actie wordt tweemaal genoemd. In de volgende Raadsinformatiebrief komt deze actie niet meer terug.

Tot slot

Naast bovengenoemde speerpunten en acties werkt de gemeente Echt-Susteren nog altijd nauw samen met de Voedselbank en de Kledingbank. Beiden zijn helaas onmisbaar voor een deel van de inwoners van onze gemeente. De coronacrisis heeft zeker gezorgd voor een stijging in het aantal afnames bij zowel de Voedselbank als de Kledingbank.

Uit de GGD gezondheidsmonitor blijkt dat het aantal mensen dat moeite heeft met rondkomen afneemt binnen de gemeente Echt-Susteren. Voorzieningen als de Voedselbank en de Kledingbank dragen hier zeker aan bij. Armoede zal altijd een rol spelen binnen onze gemeente. We blijven daarom zorg dragen dat mensen die deze ondersteuning hard nodig hebben gebruik van deze voorzieningen kunnen blijven maken.

Ter inzage liggende stukken

Niet van toepassing

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders gemeente Echt-Susteren,

drs. G.W.T. van Balkom
secretaris

dr. J.W.M.M.J. Hessels
burgemeester